

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	M/ 599-0/2015
Érkezett:	2015 FEBR 19.
Példány:	4
Melléklet:	4x9+1 db
Kezelőiroda:	du

TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!
1015 Budapest Donáti u. 35-45.

a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon
keresztül
(cím: 1027 Budapest, Tolgya utca 13.
1255 Budapest, Pf. 49.)

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
KÖZLEKEDÉSI ÜGYSZAK	
FOLYASÍRTASZÁM: 2.	
KÉZELŐIRODA: 1.	
Postán / Gyűjtőáramú / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2015-01-26
PÉLDÁNY:	4
MELLÉKLET:	71-79. KOZTOK: Mea K.
FOLYASÍRTASZÁM:	46218/14
ÜTOIRATON:	

**ALKOTMÁNY
PANASZA**

**Szakoktatók Országos Érdekképviselési
Egyesülete** (székhelye: 2030 Érd, Tekercselő u.
17.) **indítványozónak**

képviseli:

DR. BAN GERGELY
ÜGYVÉTI IRODA

dr. Bán Gergely ügyvéd

a Gazdasági Versenyhivatal által Vj/97-85/2013.
számú végzés felülvizsgálata tárgyában

a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
által meghozott 38.Kpk.46.218/2014/5. számú
végzése ellen.

II 20.14

TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!

A Szakoktatók Országos Érdekképviselői Egyesülete (székhelye: 2030 Érd, Tekercselő u. 17.; nyilvántartási száma: TE-5648;) indítványozó („Indítványozó”), meghatalmazással igazolt jogi képviselője, a Dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda [REDACTED] útján a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálóinak Vj/97-51/2013. számú végzése („Elsőfokú Versenyhivatali Végzés”) elleni fellebbezése folytán a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa által Vj/97-85/2013. számon meghozott másodfokú végzése („Másodfokú Versenyhivatali Végzés”) felülvizsgálata tárgyában a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság („Fővárosi Közigazgatási Bíróság”) által 38.Kpk.46.218/2014/5. számon meghozott végzése („Végzés”) ellen az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő:

1 AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZBAN FOGLALT KÉRELEM ÉS EGYÉB ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

1.1 A kérelem tárgya

Az Indítványozó Magyarország Alaptörvényének („Alaptörvény”) 24. § (2) bekezdésének d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény („Abtv.”) 27. §-a alapján kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen alkotmányjogi panaszban részletesen kifejtett indokokra figyelemmel az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Végzés Alaptörvénybe ütközését és semmisítse azt meg.

Az Indítványozó kéri továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Végzés megsemmisítésével egyidejűleg a Gazdasági Versenyhivatal által meghozott Elsőfokú Versenyhivatali Végzést, valamint a Másodfokú Versenyhivatali Végzést az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerint semmisítse meg.

1.2 A sérelmezett Alaptörvényi rendelkezések

A Végzés az Indítványozónak az Alaptörvényben biztosított alábbi jogait sérti, amelyeknek részletes alátámasztását és indokolását az alkotmányjogi panasz indokolás fejezete tartalmazza.

- A Végzés sérti az Indítványozónak az **Alaptörvény XXVIII. cikkének (1)** bekezdésében biztosított, tisztességes eljáráshoz való alapjogát, figyelemmel arra, hogy az eljáró bíróság a döntése meghozatalakor megsértette a bíróság előtti egyenlőség elvét, a bíróság pártatlansági kötelezettségét, valamint a Végzés sérti a bíróság indokolási kötelezettségének maradéktalan érvényesülését, továbbá az ártatlanság vélelmét és az in dubio pro reo elvének érvényesülését.
- A Végzésben foglaltak sértik az Indítványozónak az **Alaptörvény IX. cikkének (1)** bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadsághoz fűződő jogát, és a **IX. cikk (2)** bekezdésében biztosított sajtószabadsághoz fűződő alapjogát, mivel a Végzés Alaptörvénybe ütköző módon korlátozza az Indítványozó véleménynyilvánítási szabadságjogát, és a sajtószabadság alapján megillető tájékoztatás közzétételéhez való jogát, sőt, e két alapjog jogos gyakorlása miatt szankciót alkalmazott az Indítványozóval szemben.
- A Végzés sérti továbbá az Indítványozónak az **Alaptörvény VIII. cikkének (5)** bekezdésében foglalt, az egyesülési joghoz fűződő, érdekképviselői tevékenység szabad gyakorlásához fűződő jogát, figyelemmel arra, hogy a Végzés az érdekképviselői jog szabad

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
2.	
KEZDŐIRATOK	
Postán / Gyűjtőládán / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett	2014-01-26
PÉLDÁNY:	IV.
MELLÉKLET:	KÖZTÖK:
UTÓIRATON:	2014.02.18/14

gyakorlását jogsértőnek nyilvánította és az emiatt szankciót jóváhagyta, továbbá az eljáró bíróság a döntése meghozatalakor indokolatlanul hátrányként vette figyelembe az Indítványozó érdekképviselői szervezeti jellegét, amely által korlátozta az Indítványozót az érdekképviselői tevékenységének szabad gyakorlásában.

- d) Figyelemmel arra, hogy a Végzés az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait sérti, az eljáró bíróság megsértette az **Alaptörvény R) cikkét**, továbbá az Alaptörvénynek az alapvető jogok védelméről szóló **1. cikkében** foglaltakat.

1.3. A Végzés nemzetközi szerződésbe ütközése

Az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdése szerint „Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.”

Az Alaptörvény Q) cikk (3) bekezdése kimondja, hogy „Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”

- 1.3.1 A Végzés sérti az Alaptörvény fent idézett rendelkezései által védett, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, **Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény („Egyezmény”)** alábbi rendelkezéseit.

- a) Az eljáró bíróság a Végzésben, illetve a közigazgatási nemperes eljárás során több ízben megsértette az **Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében** kimondott, az Indítványozó **tisztességes eljáráshoz való jogát**.
- b) A Végzés sérti továbbá az Indítványozónak az **Egyezmény 10. cikkének 1. bekezdésében** biztosított **véleménynyilvánítási szabadságjogát**.

- 1.3.2 A Végzés sérti továbbá az 1976. évi 8. törvényerejű rendelet, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december 16-án elfogadott **Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egységokmányának („Egységokmány”)** alábbi rendelkezéseit.

- a) Az eljáró bíróság a Végzésben, illetve a közigazgatási nemperes eljárás során több ízben megsértette az **Egységokmány 14. cikkének 1. bekezdésében** kimondott, az Indítványozó **tisztességes eljáráshoz való jogát**.
- b) A Végzés sérti továbbá az Indítványozónak az **Egységokmány 19. cikkének 1. bekezdésében** biztosított **véleménynyilvánítási szabadságjogát**.

1.4 A megsemmisíteni kívánt bírósági döntés és közigazgatási döntések, a bírósági döntés átvételének napja

Az Indítványozó jelen alkotmányjogi panasszal a **Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bíróság 38.Kpk.46.218/2014/5.** számú végzésének Alaptörvény ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri, az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal **Vj/97-51/2013.** számú és **Vj/97-85/2013.** számú végzéseinek megsemmisítésével egyidejűleg.

Az Indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján nyilatkozza, hogy a Végzést meghatalmazottja útján **2014. december 11. napján vette át**, amelyre tekintettel az alkotmányjogi panasz beadásának határideje 2015. február 9.

1.5 Az indítványozó közvetlen érintettsége

Az Indítványozó közvetlen érintettsége igazolt, tekintettel arra, hogy a megtámadott bírósági Végzés az Indítványozóval szemben eljárési bírságot kiszabó Elsőfokú Versenyhivatali Végzés fellebbezése folytán meghozott Másodfokú Versenyhivatali Végzés felülvizsgálata tárgyában született, amely bírósági döntés elutasította az Indítványozó kérelmét.

1.6 A jogorvoslati lehetőség kimerítése

Az Indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésének b) pontja alapján úgy nyilatkozik, hogy a vele szemben kiszabott eljárési bírság ügyében a **jogorvoslati lehetőségeit kimerítette**, a Másodfokú Versenyhivatali Végzés bírósági felülvizsgálata tárgyában megszületett Végzés ellen a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény („Knp.”) **3. § (4) bekezdése alapján további jogorvoslatnak nincs helye.**

1.7 Egyéb eljárési nyilatkozat

Az Indítványozó kijelenti, hogy a Végzés tárgyában **egyéb jogorvoslati eljárás (felülvizsgálat, perújítás) nincsen folyamatban, továbbá az Indítványozó egyelőre nem fordult az Európai Emberi Jogi Bírósághoz (Strasbourg).**

Az Indítványozó az Abtv. 27. §-ban foglaltak teljesülésének vizsgálata körében hangsúlyozni kívánja, hogy álláspontja szerint a Végzés **a szankció alkalmazását illetően az ügy érdemében történt döntésnek minősül**, ezért az alkotmányjogi panasz befogadásának nincs akadálya. Az Indítványozó a jelen beadványának indoklás fejezetében részletesen alátámasztja, hogy az eljárési bírság kiszabásáról rendelkező hatósági határozat felülvizsgálata tárgyában született bírósági végzés miért minősül az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható döntésnek.

Az Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panasz befogadhatósága körében előadott érveit megfontolni szíveskedjen és az alkotmányjogi alapelveket követve, több korábbi alkotmánybírósági határozatban megfogalmazottak és az azokhoz fűzött különvéleményben foglaltak figyelembevételével, valamint az Európai Emberi Jogi Bíróság és az uniós bíróságok által alkalmazott joggyakorlat alapján **az alkotmányjogi panaszt érdemben vizsgálni szíveskedjen.**

INDOKOLÁS

1 **AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ ELJÁRÁS BEMUTATÁSA**

1.1 Az Indítványozó tevékenysége, céljai

Az Indítványozó előljáróban röviden be kívánja mutatni kitűzött céljait és tevékenységét, valamint a gépjárművezető-képző szakmában betöltött szerepét, tekintettel arra, hogy ezen körülmények szorosan összefüggenek az Indítványozónak a Végzésben kifogásolt magatartásával és nem hagyhatók figyelmen kívül az alkotmányjogi panasz megalapozottságának vizsgálata szempontjából.

1.1.1 Az Indítványozó 2009-ben azzal a céllal jött létre, hogy eredményesen hozzájáruljon a hazai közlekedési szakember- és járművezető-képzés színvonalának emeléséhez, valamint a szakoktatói és vizsgabiztosi hivatás társadalmi megbecsülésének növeléséhez. Kitűzött célja, hogy a szakoktatói munka szakmai, jogi és gazdasági feltételeit biztosítsa és javítsa.

- 1.1.2 Az Indítványozó – a Magyar Országgyűlés Hivatala által az országos érdekképviselési és civil szervezetek jegyzékébe felvett (Országgyűlés Hivatalának nyilvántartási száma: TE-5648), valamint az Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdésében meghatározott – érdekvédelmi szervezetként ellátja a járművezető-képzéssel és vizsgáztatással foglalkozó szakemberek országos érdekképviselését. E körben fontosnak tartja, és kiáll a szakoktatók, iskolavezetők, vizsgabiztosok („Szakemberek”) tisztességes, magas szakmai színvonalú és kiszámítható hivatáshoz való jogának érvényesítése érdekében. Az érdekvédelmi tevékenység keretében szükség szerint szakmai és jogi tanácsadást nyújt a hazai gépjárművezető-képzéssel foglalkozó Szakemberek számára.
- 1.1.3 Az Indítványozó a weblapján / hírportálján keresztül (www.szakoe.hu) naprakészen tájékoztatást ad – összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) bekezdéseiben foglalt és az Egyezmény 10. cikk (1) bekezdésben foglalt és meghatározott egyetemes jogok alapján – a legfrissebb piaci, szakmai, jogi és műszaki újdonságokról, azaz a Szakembereket érdeklő és érintő kérdésekről. Az összegyűjtött és publikált információk alapján célja a tájékoztatás és a közös érdekvédelem, valamint a tisztességtelen piaci magatartások elleni fellépés.
- 1.1.4 Az Indítványozó a gépjárművezető-képzés színvonalának emelése és a tisztességes piaci magatartás előmozdítása keretében fontosnak tartott értékeket és elveket képvisel a közlekedési szakmai fórumokon és rendezvényeken, és ezen értékeket az etikai szabályzataiban is megfogalmazta. A közlekedési morál javítása érdekében az Indítványozó vállalja a megjelenést társadalmi eseményeken is, valamint a közösen kialakított javaslatokat, indítványokat eljuttatja az illetékes felügyeleti szervek vagy más hatóságok, politikai bizottságok részére.
- 1.1.5 Az Indítványozó kizárólag természetes személyekből álló egyesület, tagsága tíz, az egyesület célkitűzéseit szívügyének tekintő magánszemélyből áll. Az Indítványozó azon túlmenően, hogy kizárólag természetes személyekből álló tagsággal rendelkezik, gazdasági tevékenységet sem elsődlegesen, sem pedig másodlagosan, kiegészítő tevékenységként sem folytat, bevétele a befizetett éves tagdíjakból áll, az Indítványozónak nincs – sem ingó, sem ingatlan – vagyona.

1.2 A versenyfelügyeleti eljárás (Vj/97/2013.)

- 1.2.1 A Gazdasági Versenyhivatal 2013. november 29. napján versenyfelügyeleti eljárást indított az Indítványozóval szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás feltételezett megsértése miatt. Az eljárást megindító végzésében foglaltak szerint a Gazdasági Versenyhivatal azt kifogásolta, hogy az Indítványozó az önállóan megalkotott Etikai Kódexeiben – a szakoktatók alapvető érdekeinek védelme érdekében – a képzőszervek (autósiskolák) által gyakorlati szakoktatóknak fizetendő minimális óradíjat öt liter tüzelőanyag árában határozta meg.
- 1.2.2 A versenyfelügyeleti eljárás megindításakor az Indítványozó az ügygel kapcsolatosan mintegy 19 kérdésből álló adatszolgáltatásra vonatkozó felhívást kapott a Gazdasági Versenyhivaltól, amelyre megfelelő bizonyítékokkal alátámasztva részletes választ adott, és feltétlen együttműködése jeléül az Etikai Kódexeknek a Gazdasági Versenyhivatal által kifogásolt rendelkezéseit azonnali hatállyal – 2013. december 17. napjától – felfüggesztette.
- 1.2.3 Az Indítványozó az ellene folyó versenyfelügyeleti eljárásról 2014. május 9-ét megelőzően nem tájékoztatta a Szakembereket és a gépjárművezető-képzésben érdekelt szervezeteket, továbbá nem indokolta – a Gazdasági Versenyhivattal történő feltétlen és teljes körű együttműködés okán – a végzésben kifogásolt Etikai (magatartási) Kódex

pontjainak önkéntes és azonnali felfüggesztését (2013. december 17.) sem. Az Indítványozó azért nem kívánta nyilvánosságra hozni a versenyfelügyeleti eljárás megindításának tényét és indokait, mert előre vélelmezhető volt, hogy ez befolyásolhatja a közhangulatot, és el kívánta kerülni a jogi kérdés – eljárás alatti – társadalmi vitára bocsátását.

- 1.2.4 Mint ahogyan az várható volt, az Indítványozó ellen indított versenyfelügyeleti eljárás híre – a tisztelt Gazdasági Versenyhivatal által 2014 áprilisában nagy számban kiküldött, és a folyamatban lévő versenyfelügyeleti eljárást egyoldalúan ismertető, az autósiskolákhoz intézett kérdései okán – futótűzként terjedt el, a gépjárművezető-képző szakmában és többek között a törvényesen működő, illetve küszködő szakoktatók és autósiskolák körében igencsak nagy port vert fel. Nem csoda, hiszen a versenyfelügyeleti eljárásban születendő döntés minden bizonnyal jelentős mértékben ki fog hatni a közlekedés biztonságára, ezen keresztül a társadalomra, valamint a szakma szinte valamennyi résztvevőjére, képviselőjére, kiváltképp a tanulókra és családjaikra, a szakoktatókra, akik morálisan és anyagilag is közvetlenül érintettek az ügyben.
- 1.2.5 Az Indítványozóhoz számos megkeresés érkezett a szakma képviselőitől, figyelemmel arra, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban számos autósiskola végzés formájában adatszolgáltatás nyújtására irányuló felszólítást kapott („Adatszolgáltatás”) a Gazdasági Versenyhivaltól. Az érintettek többek között iránymutatást kértek a felhívásban feltett kérdésekkel kapcsolatban, valamint eligazítást és adatszolgáltatást igényeltek mindazon kérdések tekintetében, amelyekre vonatkozóan jellegüknél fogva kifejezetten az Indítványozó rendelkezik válasszal, illetve információval.
- 1.2.6 A megkeresések alapján az Indítványozó számára világossá vált, hogy egyrészt a versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatban – elsősorban a Gazdasági Versenyhivatal Adatszolgáltatásának tartalma miatt – felröppent hírek nem mindig fedik a valóságot, továbbá olyan nagyfokú zavart keltettek a Szakemberek, valamint az Adatszolgáltatással érintett képzőszervek között, hogy a felesleges pánik elkerülése, valamint a helyzet tisztázása céljából úgy látta, hogy mint érdekképviselői szervnek megfelelő tájékoztatást kell nyújtania a szakma képviselői részére.
- 1.2.7 A fentiekre figyelemmel az Indítványozó nyilvánosan (hírportálján keresztül) tájékoztatta a Szakembereket a jelen versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó meglátásaival kapcsolatban, továbbá a kérdésekre vonatkozó saját információit – főként az Indítványozó működését, megalakulását illetően – tárgyilagos megközelítéssel, objektív módon nyilvánosságra hozta, publikálta.
- 1.2.8 Az Indítványozó hangsúlyozni kívánja e körben, hogy a versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatos álláspontját, valamint az érintett autósiskolák által feltett kérdésekre és adatkérésekkel kapcsolatos ismereteit („Tájékoztatás”) – bár megtehetné volna – nem titokban próbálta megosztani, hanem mindenki számára elérhetően nyilvánosságra hozta a honlapján. Az Indítványozó a kért adatokat és tényeket az érintett képzőszervek és a szakma egyéb képviselőinek kifejezett megkeresésére szolgáltatta, ezen túlmenően érdekképviselői szervként kötelessége és joga a szakma képviselői számára megfelelő tájékoztatást nyújtania.
- 1.2.9 Az Indítványozó pontosan tisztában volt azzal, hogy a honlapon közzétett Tájékoztatás a Gazdasági Versenyhivatal számára is elérhető lesz, szándékai azonban tiszták és jogszerűek voltak, ezért nem találta aggályosnak, hogy a szakma képviselői számára objektív felvilágosítást adjon.

1.3 A Gazdasági Versenyhivatal végzései, az Indítványozóval szemben kiszabott eljárási bírság

- 1.3.1 A Vizsgálók az Indítványozó fent részletezett törekvéseit és szándékait, továbbá az objektív körülményeket sajnálatosan félremagyarázva az Elsőfokú Végzésben eljárási bírságot szabtak ki, döntésüket a Tptv. 61. § (1) bekezdésében foglaltakra alapozva, miszerint az Indítványozó Tájékoztatásának közzététele a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult.
- 1.3.2 Az Indítványozó az Elsőfokú Versenyhivatali Végzés ellen fellebbezést nyújtott be, amelyben többek között kifejtette, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a Végzésben nem tudta hitelt érdemlően alátámasztani az Indítványozó magatartásának általa feltételezett irányultságát, valamint semmivel sem bizonyította azt, hogy a Tájékoztatásban foglaltak alkalmasak a valós tényállás feltárásának megghiúsítására, vagy azt eredményezik. Az Indítványozó részletesen kifejtette, hogy a Tájékoztatásban közöltek nem alkalmasak a versenyfelügyeleti eljárásra irányadó valós tényállás feltárásának megghiúsítására, mivel az kizárólag objektív tényeket, továbbá az Indítványozó bizalmas adatait, az Indítványozó nyilvánosan elérhető céljait és elveit tartalmazza, valamint segítséget nyújt a feltett – sok esetben félrevezetően megfogalmazott – kérdések jogi értelmezése körében.
- 1.3.3 Az Indítványozó a fellebbezésében nyomtatékosan utalt arra, hogy szándéka nem a valós tényállás feltárásának megakadályozását és az érintett képzőszervek befolyásolását célozta, hanem arra irányult, hogy a félreértéseket elkerülve a Gazdasági Versenyhivatal és a szakma képviselői számára a valós tényállást teljes körűen megismerhetővé tegye.
- 1.3.4 A fellebbezés folytán eljáró Versenytanács a Másodfokú Versenyhivatali Végzésben az Elsőfokú Végzést annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. A Versenytanács az Elsőfokú Végzés indokolását azzal egészítette ki, hogy az Indítványozó magatartásának szubjektív irányultságára a feltárt tényállásban megállapított objektív tényekből lehet következtetni, amely jelen esetben azt jelenti, hogy az Indítványozó explicit szándéka volt a megkeresett autósiskolák válaszainak – hírportálján közzétett Tájékoztatása általi – befolyásolása, ezért az eljárási bírság kiszabásának törvényi feltétele megállapítható. A Versenytanács indokolásában visszautasította az Indítványozó alkotmányos jogaira való hivatkozásait, és jogszerűnek nyilvánította az Indítványozó alkotmányos jogainak korlátozását.

1.4 A Másodfokú Versenyhivatali Végzés felülvizsgálata tárgyában meghozott Végzés, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság eljárása

- 1.4.1 A Másodfokú Versenyhivatali Eljárással szemben a Knp. 3. §-a alapján az Indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben a megtámadott végzés megsemmisítését és a kérelem elbírálásáig az eljárási bírság végrehajtásának felfüggesztése iránt terjesztett elő kérelmet.
- 1.4.2 Az Indítványozó a Gazdasági Versenyhivatal ellenkérelmének kézhezvételét követően előterjesztett válaszbeadványában rámutatott arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal azon túlmenően, hogy a jogszabályban előírt határidőt elmulasztva, késedelmesen nyújtotta be az ügy iratait a Közigazgatási Bíróság részére, nem terjesztette fel az ügy iratait, kiváltképpen az Indítványozó kérelme, illetve az eljárási bírság megalapozottsága szempontjából releváns iratokat, így többek között magát a sérelmezett Tájékoztatást, valamint a képzőszerveknek kiküldött Adatszolgáltatást tartalmazó dokumentumokat.
- 1.4.3 Az Indítványozó a végrehajtás felfüggesztése körében előterjesztett kérelmével kapcsolatban nyomtatékosan hivatkozott arra, hogy a versenyhivatali eljárás során benyújtásra került az előző pár évre vonatkozó nettó árbevételét tartalmazó dokumentum,

továbbá mind írásban, mind pedig szóban a személyes meghallgatás során részletesen is kifejtésre került gazdálkodása és pénzügyi helyzete. Az Indítványozó e körben ismételten hangsúlyozta, hogy kizárólag tagdíjából álló, évi nettó 10.000,- Ft árbevétellel rendelkező egyesület, amely tény egyébként a kiszabott bírság mértékét is megalapozta.

- 1.4.4 A Közigazgatási Bíróság az Indítványozó végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét 38.Kpk.46.218/2014/4. számú 2014. november 24. napján kelt elutasította arra hivatkozással, miszerint az Indítványozó a kérelem előterjesztésével egyidejűleg nem támasztotta alá a végrehajtás felfüggesztését indokoló körülményeket. Az Indítványozó csupán megjegyzi, hogy ezzel szemben az alkotmányjogi panasszal támadott Végzés kimondja, hogy „Mivel a bíróság az ügyről jelen végzésével érdemben döntött, a végrehajtás felfüggesztéséről való döntést mellőzte.” (5. oldal negyedik bekezdés).
- 1.4.5 A Közigazgatási Bíróság a 2014. november 27. napján kelt Végzésében az Indítványozó kérelmét az ügy iratainak bekérése mellőzésével, így a döntést megalapozó tények hiányában elutasította. Végzésének indokolásában a Gazdasági versenyhivatal megállapításain is túlterjeszkedve iratellenesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Indítványozó magatartása a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult, illetve azt eredményezte.

2 A VÉGZÉS ALKOTMÁNYJOGI PANASSZAL VALÓ MEGTÁMADHATÓSÁGÁNAK ALÁTÁMASZTÁSA

2.1 Az Abtv. rendelkezései

- 2.1.1 Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltételét illetően az Abtv. 27. §-a kimondja, hogy „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

Az Abtv. fent idézett rendelkezése alapján tehát a bírósági döntésekkel szemben előterjeszthető alkotmányjogi panasznak két esete különböztethető meg, az egyik az ügy érdemében hozott döntés, a másik pedig a bírósági eljárást befejező egyéb döntés elleni alkotmányjogi panasz.

- 2.1.2 A 27. § első fordulatóban előírt egyedi ügy jelentése körében az Abtv. 1. § a) pontja a következőket mondja ki: „**egyedi ügy**: a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárás.”

A fenti jogszabályi meghatározás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a támadott Végzés alapját képező eljárás egyedi ügynek tekinthető, hiszen az alkalmazott vagyoni szankció kétségkívül kihat az Indítványozó jogára, jogi helyzetére.

2.2 Az alkotmányjogi panasszal támadható bírósági döntések jelentése

- 2.2.1 A megtámadott döntés egyedileg történő vizsgálata

Az Abtv. 27. §-a tehát nem ad iránymutatást az érdemi döntés, illetve az eljárást befejező döntés jelentését illetően, így e körben a tisztelt Alkotmánybíróság joggyakorlata és jogértelmezése, továbbá a nemzetközi jogi jogalkalmazás az irányadó.

Az Abtv. ezen szakaszának értelmezése során az Alkotmánybíróság a **3002/2014. (I.24.) AB** végzésében kifejtette, hogy „*az Alkotmánybíróságnak minden esetben egyedileg, az ügy jellegétől függően kell vizsgálnia azt, hogy mi tekinthető az ügy érdemében hozott határozatnak.*” ({13} 3.3. pont)

2.2.2 A Végzés természete az irányadó jogszabályi környezetben

Jelen esetben tehát azt kell vizsgálni, hogy az eljárási bíróságot kiszabó versenyhivatali döntéseket felülvizsgáló bírósági Végzés az Abtv. szerinti érdemi döntésnek tekinthető-e.

A Gazdasági Versenyhivatal előtti versenyfelügyeleti eljárásra elsődlegesen a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról 1996. évi LVII. törvény („**Tpvt.**”) rendelkezését, mögöttes jogszabályként pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény („**Ket.**”) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Ket. 71. § (1) bekezdése kimondja, hogy „*a hatóság - az (5) és (6) bekezdésben meghatározott kivétellel - az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.*”

A fentiek alapján megállapítható, hogy az érintett Végzés valóban nem a versenyfelügyeleti eljárás során érdemben meghozott hatósági döntés felülvizsgálata tárgyában született meg, hanem egy, az eljárás során meghozott hatósági végzésről döntött. **A Végzés azonban az eljárási bíróság kérdése tekintetében érdemi döntésnek minősül, hiszen arról a bíróság érdemben döntést hoz, és ellene sem a versenyfelügyeleti alapeljárásban, sem a Gazdasági Versenyhivatal ügydöntő határozata elleni bírósági jogorvoslati eljárás során nincs semmilyen jogorvoslati lehetőség.**

2.2.3 A hatósági végzések elleni jogorvoslati lehetőségek típusai

Az Indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panasszal megtámadható döntések vizsgálata szempontjából jelentősége van annak, hogy az adott jogági rendszer milyen jogorvoslati lehetőséget biztosít ellene.

A versenyfelügyeleti eljárásban meghozható eljárási végzések elleni jogorvoslat tekintetében az alábbiak állapíthatóak meg.

A Tpv. 80. § (1) bekezdése szerint „*A vizsgálónak, illetve az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy e törvény megengedi.*”

Az idézett törvényi szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy „*A vizsgáló végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el. Az eljáró versenytanács végzésével szemben fellebbezésnek nincs helye, annak bírósági felülvizsgálata kérhető.*”

A Ket. 98. § (2) bekezdése szerint „*végzés csak a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésben támadható meg, kivéve a (3) és (4) bekezdésben szabályozott eseteket. Törvény az önálló fellebbezést egyéb esetekben is lehetővé teheti.*”

A Ket. 98. § (3) bekezdése tartalmazza azon végzéseket, amelyek ellen önálló fellebbezésnek van helye. Ezen jogszabályi rendelkezés g) pontja mondja ki, hogy az eljárási bírságot kiszabó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.

A fent idézett jogszabályi rendelkezések alapján tehát **különbséget kell tenni azon végzések között, amelyek ellen önálló fellebbezésnek van helye és azon eljárási végzések között, amelyek önállóan nem, kizárólag az ügy érdemében meghozott határozat elleni jogorvoslat során támadhatóak.**

A Knp. 3. § (1) bekezdése szerint „a hatóság közigazgatási hatósági ügyben hozott végzése ellen az ügyfél, továbbá a kifejezetten rá vonatkozó végzés esetében az eljárás egyéb résztvevője a végzés bírósági felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással, a végzés közlésétől számított harminc napon belül kezdeményezheti.”

3. § (2) bekezdése szerint a bírósági felülvizsgálattal megtámadható végzés ellen benyújtott kérelem tárgyában a közigazgatási és munkaügyi bíróság nemperes eljárásban végzéssel határoz.

A megtámadott hatósági végzés felülvizsgálata során **az eljáró bíróság az érintett kérdést illetően érdemben határoz**, amely ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

2.2.4 Az alkotmányjogi panasz előterjeszthetőségének alakulása a jogorvoslati lehetőség tekintetében

Az Indítványozó az eljárás során meghozott végzések elleni jogorvoslati lehetőség alapján történő különbségtételt azért tartja kiemelten fontosnak, **mivel ez alapvetően meghatározza az érintett döntés elleni alkotmányjogi panasz előterjesztésének lehetőségét.**

Abban az esetben ugyanis, ha konzekvensen követjük azt az elvet, hogy a hatósági eljárás során hozott végzések felülvizsgálata tárgyában meghozott bírósági döntés nem támadható meg alkotmányjogi panasszal, úgy azt az alkotmányossági kérdést felvető, irracionális – és a jogalkotó szándékával ellentétes – következtetésre juthatunk, hogy a hatósági eljárás során meghozott csekély jelentőségű, azaz nem önállóan fellebbezhető végzések ügyében az érintettnek lehetősége lesz alkotmányjogi panaszt előterjeszteni, míg a jelentősebb, önálló fellebbezési joggal biztosított végzések tekintetében az érintett fél elesik az alkotmányjogi panasz lehetőségétől.

Az önállóan fellebbezhető végzések esetében - ideértve az eljárási bírságot kiszabó végzést - ugyanis az ügy érdemében meghozott határozat elleni jogorvoslati eljárásban nincs már lehetőség az érintett eljárási végzés, illetve az azt felülvizsgált bírósági döntés orvoslására (tehát az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban az eljárási bírság felülvizsgálata már nem történhet meg). Ennek pedig az lesz **az alkotmányossági aggályt és az érintett személy alkotmányos alapjogait sértő következménye, hogy az ügydöntő hatósági határozat felülvizsgálata tárgyában meghozott bírósági döntés(ek) ellen benyújtható alkotmányjogi panasz az eljárási bírság tekintetében nem adhat jogorvoslatot**, hiszen a panasszal kifogásolt bírósági ítéletben arról szó sem lesz.

2.2.5 Az Alkotmánybíróság gyakorlata

- a) Az Indítványozó e körben hivatkozni kíván a tisztelt Alkotmánybíróság **3002/2014. (I. 24.) AB** végzéséhez fűzött, **Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleményében** foglaltakra – amely gondolatmenetet Dr. Kovács Péter alkotmánybíró is osztott –, miszerint nem ért egyet azzal az állásponttal, hogy a büntetőeljárásban alkalmazott,

előzetes letartóztatás tárgyában meghozott, eljárási végzésnek minősülő döntés esetében alkotmányjogi panasszal az Abtv. 27. §-a alapján nem lehet élni.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleményben többek között az alábbiakat mondta ki:

{47} „Még ennél is fontosabb azonban, hogy az ügy érdemében – a vádlott bűnösségéről – döntő bírói eljárásnak nem tárgya a vádlott előzetes letartóztatása, egyáltalán a nyomozás jogszerűsége. Kivételesen a bizonyítékok értékelésénél ennek lehet jelentősége [Be. 78. § (4) bekezdés]. A Be. 258. §-a és 329–331. §-ai alapján a vádról hozott ítélet – ha bűnösnek találja a vádlottat, ha felmenti – nem rendelkezik az eljárás során elrendelt előzetes letartóztatásról, így nem határozhat az előzetes letartóztatás jogszerűségéről sem. Ennek következménye, hogy a büntető ítélet ellen benyújtható alkotmányjogi panasz az előzetes letartóztatás alkotmányellenessége miatt nem adhat jogorvoslatot, hiszen a panasszal kifogásolt ítéletben nem is esik szó róla. Nem is eshet, mert a Be. 129. § (1) bekezdése szerint „az előzetes letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.

[48] Az előzetes letartóztatásról szóló határozat ügydöntő abban, hogy jogszerűen fogva tartható-e a bűncselekménnyel vádolt, de az ártatlanság vélelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdés] miatt bűnösnek nem tekinthető személy. Ebben a kérdésben az előzetes letartóztatásról szóló bírói határozat ügydöntő: az „ügy” az előzetes letartóztatás jogszerűsége.”

- b) Az Indítványozó e körben hivatkozni kíván továbbá az Alkotmánybíróság **3345/2012. (XI. 19.) AB végzésre**, amelyben az indítványozó magánszemély az Országos Munkaügyi és Munkavédelmi Felügyelőség által kiszabott eljárási bírságok elleni felülvizsgálat tárgyában, nemperes eljárásban született bírósági végzés ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt. Az Indítványozó panaszát a tisztelt Alkotmánybíróság nem az ügydöntő/bírósági eljárást befejező egyéb döntés hiányára tekintettel, hanem arra figyelemmel utasította el, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz az Abtv. 29. §-ában előírt olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemi alkotmánybírósági eljárásra okot adhatna, továbbá nem észlelt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem (végzés {15} pont).

2.2.6 A szankció alkalmazásának alkotmányossági jelentősége

A bírság az érintett személy ellen kiszabott vagyoni szankció, amelynek súlyossága, mértéke az adott jogszabályi rendelkezésben foglaltaktól függ. A versenyfelügyeleti eljárásra irányadó Tptv. 61. § (3) bekezdése szerint „Az eljárási bírság legkisebb összege vállalkozás esetében kétszázezer, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötvenezer forint, legmagasabb összege vállalkozás esetében az eljárás bírságát kiszabó végzés meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevétel egy százaléka, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötszázezer forint.”

A Tptv. fent idézett jogszabályi rendelkezése alapján tehát vállalkozás esetében az eljárási bírság összege a vállalkozás nettó árbevételéhez igazodik, ami akár kirívóan magas összeget is jelenthet, természetes személy esetében az ötszázezer forintos bírság pedig jelentős összegű vagyoni hátrányt okoz, amely **összeg meghaladja számos bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetése esetén a büntetőeljárásban, vagy szabálysértési eljárásban kiszabható pénzbüntetés mértékét.**

A fentiek alapján a versenyfelügyeleti eljárásban kiszabott eljárási bírság és az azt követő bírósági felülvizsgálat „büntetőjogi” jellegűnek tekinthető, amely olyan

alkotmányos alapjogi garanciákat von maga után, mint az ártatlanság védelme, vagy a nullum crimen, nulla poena sine lege elve.

A fenti megállapítást támasztja alá, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában is megállapította, hogy **a büntetőjogban érvényesülő garanciák közül például az ártatlanság védelmének alkotmányos garanciáját az Alkotmánybíróság nem szűkítette le a szorosan vett büntetőjog területére.**

A **26/B/1998. AB határozat** kimondta, hogy „Az ártatlanság védelme ezen kívül alkotmányos alapelveként nem csupán azokra a szabályokra terjed ki, amelyek a szűkebb értelemben vett – bűncselekmény miatt a büntetőeljárás szabályai szerint folytatott – büntetőjogi felelősségre vonásra nézve irányadók, hanem egyéb eljárásokra is, így a devizahatóság előtt folyó, vagy más szabálysértési eljárásban is alkalmazható. [41/1991. (VII. 3.) AB határozat (ABH 1991, 193, 195.); 1284/1990. AB határozat (ABH 1991, 562, 563.) és 63/1997. (XII. 11.) AB határozat (ABH 1997, 365, 372.)]. Az ártatlanság védelmének az etikai eljárás során is mindvégig érvényesülnie kell [39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 263, 271.]”. (idézet a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatból).

Az ártatlanság védelme és a versenyügyek kapcsolatának kérdésével az uniós bíróságok is foglalkoztak ítéleteikben, és **ezt az alapjogot kiterjeszhetőnek találták a kartellügyekre** is (30/2014. (IX. 30.) AB határozat {45} 2.2.).

A **30/2014. (IX. 30.) AB határozat** emellett kimondta, hogy „Ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben is, hogy az Alkotmány 57. § (2) bekezdésének rendelkezéséből eredő alkotmányos védelem korlátlanul nem terjeszthető ki. Az ártatlanság védelme a felelősség kérdésében hozandó döntés folyamatán túl elsősorban azt a jogsérelmet hivatott megakadályozni, amelyet – törvénynek megfelelően lefolytatott eljárás során – megállapított felelősség hiányában alkalmazott és utóbb reparáció nélkül maradt joghátrányok okozhatnak.” .

Összefoglalva a jelen fejezetben leírtakat, az eljárási bírságot kiszabó, illetőleg az azt helybenhagyó végzés elleni felülvizsgálat tárgyában meghozott bírósági döntés – jelen esetben a Végzés – ellen az alkotmányossági panasz előterjesztését biztosítani kell az alábbi szempontokra figyelemmel:

- **a megtámadott bírósági döntés az Abtv. 1 § a) bekezdése szerinti egyedi ügyben született;**
- **az eljárási bírság vagyoni hátrányt okozó szankciónak minősül, amelynek kiszabása során az alkotmányossági garanciáknak érvényesülniük kell;**
- **az eljárási bírságot kiszabó hatósági határozatokat felülvizsgáló bírósági döntés ellen további jogorvoslatnak nincs helye és az az alapeljárás ügydöntő határozatában sem támadható, így a döntés alkotmányjogi jogsértés, Alaptörvénybe ütközés esetén is reparáció nélkül maradna;**
- **a szankció kiszabása során betartandó alkotmányossági garanciák érvényre juttatása érdekében fokozottan figyelni kell arra, hogy az alkotmánybírósági kontroll ne hiányozzon a döntés mögött.**

A fentiek alapján az Indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben és az Abtv.-ben megfogalmazott alkotmányos elvekből és a jogalkotó szándékából az következik, hogy **a hatósági eljárás során meghozott eljárási bírság felülvizsgálata tárgyában meghozott bírósági végzés ellen alkotmányjogi panasz előterjeszthető.**

Az Indítványozó bízik abban, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság felismerve a kérdés alkotmányossági aggályait, nem hagyja, hogy az eljárási bírság tekintetében meghozott hatósági, illetve bírósági döntések alkotmányjogi kontroll nélkül maradjanak, ezért az Indítványozó alkotmányjogi panaszát befogadhatónak nyilvánítja.

3 A VÉGZÉS ALAPTÖRVÉNY ELLENESSÉGÉNEK ALÁTÁMASZTÁSA, A MEGSÉRTETT ALAPJOGOK RÉSZLETES KIFEJTÉSE

3.1 Az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése

- az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése;
- az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdés;
- az Egységokmány 14. cikkének 1. bekezdés.

3.2 Az alaptörvényi és nemzetközi szerződési rendelkezések

3.2.1 Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

3.2.2 Az Egyezmény 6. cikkének 1. pontja akként rendelkezik, hogy „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.”

3.2.3 Az Egységokmány 14. cikk 1. pontja kimondja, hogy „A bíróság előtt mindenki egyenlő. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.”

3.3 A tisztességes eljáráshoz való jog az Alkotmánybíróság joggyakorlatában

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésének értelmezése körében összefoglaló elemzést – utalva a korábbi alkotmánybíróági döntésekre – a 7/2013. (III. 1.) AB határozat adott, amely az alábbiakat mondta ki:

[24] 1.1. Az eljárás tisztességének alkotmányos követelményrendszerét a 2011. december 31-éig hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdése úgy fogalmazta meg, hogy “a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.” A tisztességes eljárás alkotmányos előírásának lényeges tartalmát tekintve 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a korábban hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdésével azonosan rendelkezik, amikor kimondja, hogy “mindenkinek joga van ahhoz,

hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” A 22/2012. (V. 11.) AB határozat úgy fogalmaz, hogy az “Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.

[...] Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak.” (Indokolás [40]–[41]) Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybíróági gyakorlatot. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh.-ban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette és gyakorlattá formálta. Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.)

3.4 A Végzés, illetve a Fővárosi Közigazgatási Bíróság eljárás tisztességes eljárást sértő jellege

3.4.1 A bíróság előtti egyenlőség elvének megsértése

- 3.4.1.1 Az Indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését illetően mindenekelőtt arra kíván hivatkozni, hogy az eljáró bíróság a döntését egyoldalúan a Gazdasági Versenyhivatal által felhozott érvek, valamint az általa kiválogatott és csatolt bizonyítékok alapján hozta meg.

A Gazdasági Versenyhivatal az Indítványozónak a Másodfokú Versenyhivatali Végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmét úgy terjesztette fel a Fővárosi és Közigazgatási Bírósághoz, hogy **nem csatolta az ügy iratait a felülvizsgálati kérelemhez, hanem önkényesen kiválogatta az általa továbbítandó dokumentumokat.** Az Indítványozó e körben kiemeli, hogy a Gazdasági Versenyhivatal nem csatolta az eljárási bírság jogszerűségének megítéléséhez szükséges alábbi releváns iratokat:

- A Gazdasági Versenyhivatal **nem csatolta a jelen eljárási bírság kiszabására okot adó**, az Indítványozó honlapján közzétett, a versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatos álláspontját, valamint az érintett autósiskolák által feltett kérdésekre és adatkérésekkel kapcsolatos ismereteit, a **Tájékoztatás** tartalmazó dokumentumot, holott csak ennek tartalma és vizsgálata alapján állapítható meg,

hogy a SZAKOE elkövette-e az eljárási bírság kiszabását megalapozó, a Kérelmezett által vélelmezett magatartást.

Az Indítványozó álláspontja szerint súlyosan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy az eljárási bírságra okot adó dokumentum hiányában a bíróság a Gazdasági Versenyhivatal által **önkéntesen kiragadott egyes szövegrészeket** alapján hoz döntést, és a dokumentum hiányában annak valóságát nem ellenőrizi le.

- A Gazdasági Versenyhivatal továbbá **nem csatolta** az iratanyaghoz az Indítványozónak megküldött, **adatszolgáltatásra irányuló végzését** (Vj-97-2/2013.), valamint a képzőszerveknek **megküldött Adatszolgáltatást** sem, holott ezen iratok mind a Gazdasági Versenyhivatal eljárást kiszabó végzéseinek, mind pedig az Indítványozó érdemi kérelmének alapját képezték és számos hivatkozást tartalmaznak a versenyhivatali végzésekben foglalt állítások tekintetében.
- A Fővárosi Közigazgatási Bírósághoz nem került **csatolásra a versenyhivatali iratok között meglévő, az Indítványozó gazdasági, pénzügyi helyzetére vonatkozó iratok és nyilatkozatok**, amelyek a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelem tekintetében elengedhetetlenül fontosak. Az eljáró bíróság magatartása már csak azért is aggályos, mivel a kiszabott eljárási bírság az Indítványozó vagyoni helyzetére figyelemmel került megállapításra, amelyben az Indítványozó nettó árbevételét vették figyelembe.

3.4.1.2 Az Indítványozó a Gazdasági Versenyhivatal ellenkérelmére vonatkozó, észrevételeit tartalmazó, 2014. október 9. napján kelt, észrevételeit tartalmazó beadványában („**Beadvány**”) nyomtatékosan hivatkozott a fent felsorolt iratok hiányára és kérte azoknak az iratanyaghoz való csatolását.

Az Indítványozó a Beadvány 2. pontjában vastagon szedett betűkkel kiemelve az alábbiakat írta le:

*„Az Ellenkérelem iratjegyzéke alapján a SZAKOE sérelmezi, hogy a Kérelmezett a jogszabályi előírások megsértésével **nem csatolt több olyan releváns iratot, amelyekre mind az Elsőfokú Végzés, mind a Másodfokú Végzés, mind pedig az Ellenkérelem és a Felülvizsgálati Kérelem is folyamatosan hivatkozott, és az úgy érdemi elbírálásához, a tényállás megállapításához elengedhetetlenül szükségesek.**”*

A fent idézetteket követően a Beadvány mintegy egy oldalon keresztül részletezi, hogy a Gazdasági Versenyhivatal pontosan mely iratokat mulasztotta felterjeszteni az eljáró bíróság részére és azok miért elengedhetetlenül fontosak a tényállás elbírálása szempontjából.

A Fővárosi Közigazgatási Bíróság azonban mindenféle indokolás nélkül egész egyszerűen figyelmen kívül hagyta az Indítványozó részletes kifogását és megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelem benyújtását követően nem volt kíváncsi az Indítványozó írásban előterjesztett kérelmeire, illetve érveire, ami természetesen egyúttal azt is jelentette, hogy az Indítványozó személyes meghallgatás iránti kérelmét is zsigerből elutasította.

3.4.1.3 3.4.1. Tekintettel arra, hogy a Tpv., illetve a Knp. a közigazgatási végzések bírósági felülvizsgálatát illetően nem rendelkezik külön a felülvizsgálati kérelem továbbítására vonatkozóan, e körben a Knp. 4. §-ában foglalt utaló rendelkezés alkalmazandó, amely kimondja, hogy „a közigazgatási nemperes eljárásokra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. fejezetének szabályai - az ezen,

valamint külön törvényben foglalt, továbbá a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel - megfelelően irányadók.”

A Pp. 330. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy „A keresetlevelet jogszabálysértésre hivatkozással az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. Az elsőfokú közigazgatási szerv a keresetlevelet az ügy irataival együtt öt napon belül felterjeszti a másodfokú közigazgatási határozatot hozó szervhez, amely azokat - a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt - tizenöt napon belül továbbítja a bírósághoz. Ha a keresetlevél a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmet is tartalmaz, a keresetlevelet és az ügy iratait az első fokon eljáró közigazgatási szerv három napon belül terjeszti fel a másodfokon eljáró közigazgatási szervnek, amely azt nyolc napon belül továbbítja a bírósághoz.”

A fent idézett jogszabályi rendelkezések értelmében tehát **bírószági felülvizsgálat iránti kérelem esetében a közigazgatási szervnek továbbítania kell az ügy iratait az eljáró bíróság részére**, amely szabály az ügy valamennyi iratára vonatkozik, és nem azt jelenti, hogy az eljáró hatóság önkényesen válogathatja ki a továbbítandó iratokat az ügy aktájából.

Ugyanezt a szabályt mondja ki analóg módon a Tptv. 83. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés is, miszerint „Az eljáró versenytanács a keresetlevelet és az ügy iratait a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt a keresetlevél beérkezésétől számított harminc napon belül továbbítja a bíróságnak. Ha a keresetlevél a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmet is tartalmaz, a keresetlevelet és az ügy iratait a keresetlevél beérkezésétől számított tizenöt napon belül kell továbbítani a bíróságnak.”

Az Indítványozó álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal súlyos eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a jogszabályi rendelkezések ellenére a felülvizsgálati kérelmet néhány általa önkényesen kiválogatott dokumentummal együtt továbbította a Fővárosi Közigazgatási Bíróság részére és az ügy iratai így nem kerültek az eljáró bíróság elé. A Fővárosi Közigazgatási Bíróságnak már magának is észlelnie kellett volna a súlyos szabálysértést és intézkednie kellett volna az iratok beszerzése végett, az Indítványozó kifogásának ismeretében azonban a pártatlanságának megőrzése és a bíróság előtti egyenlőség feltétlen biztosítása érdekében az ügy iratainak bekérése elengedhetetlen kötelessége lett volna, amelyet indokolás nélkül elmulasztott.

Az Indítványozó e körben rá kíván mutatni arra is, hogy abban még abban az esetben sem fogadható el a Gazdasági Versenyhivatal és a Fővárosi Közigazgatási Bíróság magatartása, ha az ügy iratai csak a releváns iratokra vonatkozna – bár a jogszabályból nem ez következik és az Indítványozó tudomása szerint a gyakorlat sem ezt követi – mivel a Tájékoztatás és az Adatszolgáltatás az eljárási bírság érdemi elbírálása szempontjából a lehető legfontosabb iratnak minősül, az Indítványozó pénzügyi helyzetére vonatkozó bizonyítékok pedig a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem szempontjából voltak ügydöntőek.

A Fővárosi Közigazgatási Bíróság mindezek ellenére nem vette figyelembe az Indítványozó hivatkozását és az ügy iratainak - beleértve a releváns iratokat - nélkül, a Gazdasági Versenyhivatal által kiragadott szövegrészletek és szövegkörnyezet alapján hozta meg érdemi döntését, valamint utasította el az Indítványozó végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét. Ezen magatartását az Indítványozó álláspontja szerint súlyosbítja az a körülmény, hogy a Gazdasági

Versenyhivatal, mint az iratok felterjesztésére jogosult hatóság helyzeti előnyben van, mivel a felterjesztendő iratokat maga válogatja ki. Az eljáró bíróság **az Indítványozó határozott kifogása mellett sem biztosította a bíróság előtti egyenlőség, illetve a fegyverek egyenlőségének elvét**, amikor a Gazdasági Versenyhivatal helyzeti előnyét nem ellensúlyozta az Indítványozó által hivatkozott bizonyítékok beszerzésével.

- 3.4.1.4 Az Indítványozó hangsúlyozni kívánja, hogy bár az eljáró bíróság a döntése meghozatalakor szabadon veheti figyelembe a bizonyítékokat, az a magatartása azonban, hogy az eljárási bírságra okot adó dokumentumok nélkül, kizárólag az egyik fél nyilatkozata és önkényesen idézett szövegrészletei alapján hozza meg a döntését, a jogegyenlőség sérelmén túl felveti egyrészt a pártatlanság sérelmének, továbbá az indokolási kötelezettség megsértésének megvalósulását.

Azáltal, hogy a bírósági iratokhoz nem kerültek becsatolásra az ügy iratai, kiváltképp a fent felsorolt, az ügy elbírálása szempontjából releváns dokumentumok és a bíróság a vélelmezett jogsértő magatartás mibenlétét csak a Gazdasági Versenyhivatal által idézett szövegrészletek alapján ítéltette meg, **az Indítványozó elesett attól a lehetőségtől, hogy megcáfolhassa a versenyhivatali végzésekben foglaltak jogszerűségét és ténybeli megalapozottságát, valamint igazolja a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmének indokait**. Minderre figyelemmel a kérdés elbírálása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatallal szemben hátrányból indult, ami súlyosan sérti a perbeli jogegyenlőség elvét, a tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

3.4.2 Az indokolási kötelezettség megsértése

- 3.4.2.1 A Knp. 4. §-a szerint „*a közigazgatási nemperes eljárásokra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. fejezetének szabályai - az ezen, valamint külön törvényben foglalt, továbbá a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel - megfelelően irányadók.*”

A Pp. 324. § (1) bekezdése szerint „*az I.-XIV. fejezet rendelkezéseit a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perekben e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.*”

A Pp. 221. § (1) bekezdése bíróság indokolási kötelezettségét illetően kimondja, hogy „*Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.*”

- 3.4.2.2 Az Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Közigazgatási Bíróság az indokolási kötelezettségét megsértette egyrészt azért, mert **az ügy iratainak és így a releváns bizonyítékok hiányában hozta meg döntését és nem tért ki azokra az okokra, hogy döntésének meghozatala során miért mellőzte a jogsértés tárgyát képező Tájékoztatót, valamint az e körben irányadó Adatszolgáltatás figyelembevételét.**
- 3.4.2.3 Az eljáró bíróság indokolási kötelezettségének megsértése tetten érhető abban is, hogy döntésekor **kizárólag a Gazdasági Versenyhivatal által előadott érveket vette figyelembe** és az Indítványozónak a magatartása irányultsága körében előadott érveit teljes egészében mellőzte. A Fővárosi Közigazgatási Bíróság kellő alátámasztás nélkül követte a Gazdasági Versenyhivatal érvrendszerét és meg sem próbálta megvizsgálni az Indítványozó beadványaiban foglaltakat, összevetve azokat a bizonyítékokkal.

A Végzés indokolása továbbá nem tér ki az Indítványozó egyik olyan hivatkozására sem, amely a Tájékoztatást pontról pontra vizsgálva alátámasztja az Indítványozó magatartásának valódi irányultságát. **Az eljáró bíróság nem indokolta meg, hogy ezen érveket miért nem vizsgálta meg és miért mellőzte a döntése meghozatala során.**

- 3.4.2.4 A Fővárosi Közigazgatási Bíróság indokolási kötelezettségének megsértését foglalja magában a Végzés indokolásának azon része, miszerint *„Tekintettel arra, hogy a tényállás a csatolt iratokból megállapítható volt, így a bíróság a személyes meghallgatást nem tartotta indokoltnak.”*

Az Indítványozó álláspontja szerint a fenti indokolás iratellenes, mivel a csatolt dokumentumokból a tényállás nem volt teljes körűen megállapítható, amely azt is maga után vonja, hogy az eljáró bíróság az Indítványozónak a személyes meghallgatás iránti kérelmét megalapozatlanul utasította el.

- 3.4.2.5 A tisztességes eljáráshoz való alapjog tartalmát, azon belül pedig a **bíróság indokolási kötelezettségének megsértésének meghatározását** az Alaptörvény hatályba lépését követően az Alkotmánybíróság a **7/2013. (III. 1.) AB határozatában** fejtette ki, amelyben utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a **6/1998. (III. 11.) AB határozatban** foglalta össze ({24}).

A határozat indokolása részletesen kitért az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlatára, amelynek során az alábbiakat emelte ki:

„{31}...A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: Ilyadi kontra Oroszország, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.).

[32] Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség (erről lásd: Baucher kontra Franciaország, 53640/00.; 2007. július 24., §§ 47–51.). Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja (erről lásd: Shala v. Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.). Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.”

Az Alkotmánybíróság az idézett **7/2013. (III. 1.) AB határozatában** a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot és a nemzetközi joggyakorlatot alapul véve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezése körében az alábbiakat mondta ki:

„[34] Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az

indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.

Összefoglalva a fentieket, Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Közigazgatási Bíróság a Végzés meghozatala során a tisztességes eljárás egyik alapkövét képező, a nemzetközi joggyakorlat és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint megfogalmazott indokolási kötelezettségét elmulasztotta, amellyel megsértette az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

3.5 A bíróság pártatlanságának követelménye

- 3.5.1 Az Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott arra, hogy a pártatlan bírósághoz való jog a tisztességes eljárás egyik alapeleme. A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján is – az eljárás alá vont személy iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez **egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény**: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében (ABH 1995, 346, 347.).

A pártatlanság kérdését objektív és szubjektív nézőpontból egyaránt vizsgálni kell. A pártatlanság egyrészt azt a követelményt támasztja, hogy a bíróság tagjai személyes előítéletektől mentesek legyenek, másrészt – objektív nézőpontból vizsgálva – megvan-e a pártatlanság megfelelő látszata [67/1995. (XII. 7.) AB határozat, ABH 1995, 346.; 32/2002. (VI. 4.) AB határozat, ABH 2002, 153.; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat, ABH 2001, 222.].

Az Alkotmánybíróság **36/2013. (XII. 5.) AB határozatában** a 166/2011. (XII.20.) AB határozatára utalva a strasbourgi joggyakorlatot elemezve a bíróság pártatlanságának követelményét illetően az alábbiakat fejtette ki:

„{48] 3.7. A 166/2011. (XII.20.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette álláspontját a strasbourgi joggyakorlatot is figyelembe vevő korábbi határozatait felidézve, a bíróság pártatlanságának követelményével kapcsolatban is, „**miszerint a »pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében«** [...] [A]z Alkotmánybíróság hivatkozott a Bíróság által alkalmazott ún. kettős tesztre, miszerint a szubjektív teszt keretében az eljáró bíró személyes magatartását, vagyis azt vizsgálja, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni. Az objektív megközelítés pedig annak vizsgálata, hogy volt-e objektíve igazolható oka a pártatlanság hiánya feltételezésének

[...], vagyis az adott szabályozás biztosítja-e a pártatlanság követelményét, ideértve azt is, hogy az eljárás a közösség, elsősorban a jogkeresők oldaláról nézve objektíve nem támaszthat kételyeket a pártatlanságot illetően [...].”

3.5.2 A bíróság pártatlanságának követelménye körében kifejtett alkotmánybíróági és nemzetközi joggyakorlat tükrében az Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Közigazgatási Bíróság az alábbi magtartásaival megsértette a bíróság pártatlanságának követelményét.

- **A Fővárosi Közigazgatási Hivatal az Indítványozó kifogásának ismeretében sem vett tudomást arról, hogy a Gazdasági Versenyhivatal súlyos eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy az ügy irataiból csak az általa önkényesen kiválogatott dokumentumokat továbbította részére;**
- **a Fővárosi Közigazgatási Bíróság egyoldalúan csak a Gazdasági Versenyhivatal által becsatolt bizonyítékokat vette figyelembe és az Indítványozó határozott kifogása ellenére sem foglalkozott az Indítványozó által hivatkozott, az ügy elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokkal;**
- **a Fővárosi Közigazgatási Bíróság úgy tette teljesen magáévá a Gazdasági Versenyhivatal kizárólag prekonceptiójára alapított, bizonyítékokkal nem alátámasztott érvrendszerét, hogy az Indítványozó által felhozott ellenérveket nem vizsgálta meg, azokat a felállított prekonceptióra alapítva gyakorlatilag félresöpörte;**
- **a Végzés indokolásából kitűnik, hogy a Fővárosi Közigazgatási Bíróság eleve előítélettel állt az Indítványozóval szemben, amely sajnálatos módon megalapozta a döntésének irányát.**

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Fővárosi Közigazgatási Bíróság nemcsak az Indítványozónak a bíróság előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, valamint az indokolási kötelezettségét sértette meg, hanem a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjognak a bíróságok által mindenekelőtt kötelező érvényű pártatlanság követelményét is.

3.6 Az ártatlanság vélelmének és az in dubio pro reo elvének sérelme

3.6.1 Az Indítványozó a jelen beadványának 2. pontjában utalt arra, hogy mivel az eljárási bírság vagyoni hátrányt okozó szankció, ezért bizonyos fokig érvényesülniük kell e körben az alapvető büntetőjogi garanciáknak. „A 26/B/1998. AB határozat szerint: „Az ártatlanság véelme ezen kívül alkotmányos alapelveként nem csupán azokra a szabályokra terjed ki, amelyek a szűkebb értelemben vett – bűncselekmény miatt a büntetőeljárás szabályai szerint folytatott – büntetőjogi felelősségre vonásra nézve irányadók, hanem egyéb eljárásokra is...”

[45] 2.2. Az ártatlanság véelme és a versenyügyek kapcsolatának kérdésével az uniós bíróságok is foglalkoztak ítéleteikben, és ezt az alapjogot kiterjeszthetőnek találták a kartellügyekre. {30/2014. (IX. 30.) AB határozat}

Az idézett alkotmánybíróági határozat az ártatlanság véelmével kapcsolatban az alábbiakat fejtette ki:

[57] Az in dubio pro reo elvének lényegét az Alkotmánybíróság több döntésében is érintette. Az 1284/B/1990. AB határozatban – a büntetőeljárások kapcsán – kialakított álláspontja szerint: „az ártatlanság véelmének következménye, hogy a büntetőeljárásban a bizonyítási teher nem a terheltre, hanem a büntető ügyekben eljáró

hatóságokra hárul. A hatóságok bizonyítási kötelezettsége nem merül ki a bűnösségre vonatkozó tények feltárásában és értékelésében.

[58] *Az in dubio pro reo elvnek a büntetőeljárásokon kívüli érvényesülésével az Alkotmánybíróság nem foglalkozott, de – mint az ártatlanság vélelmének része – az értelemszerűen kiterjedhet más eljárásokra is.*

Az Alkotmánybíróság 11/1992. (III. 5.) AB határozatában kimondta továbbá, hogy „**Hiába nyilvánvaló valakinek a bűnössége, ha nem tudják jogszerűen bizonyítani, ártatlan marad.**”

- 3.6.2 A fentiek tükrében az Indítványozó sérelmezi, hogy mind a Gazdasági Versenyhivatal, mind pedig a Fővárosi Közigazgatási Bíróság eljárásuk során megsértették az ártatlanság vélelmét, valamint az ehhez kapcsolódó, in dubio pro reo alapelvet, **mivel megfelelő bizonyítékok nélkül, az Indítványozó által felhozott ellenérvek vizsgálatának hiányában állapították meg az Indítványozó magatartásának irányultságát, azaz a szankció kiszabását eredményező jogsértést.**

Az eljáró hatóság végzéseiből és a bíróság döntéséből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy még a bizonyítékok valódi vizsgálata és mérlegelése előtt kialakították azon álláspontjukat, hogy az Indítványozót „bűnösnek” minősítik azért, mert információkat tett közzé a honlapján. A Fővárosi Közigazgatási Bíróság még ezen is túlment, nemcsak, hogy figyelmen kívül hagyta a főbb bizonyítékokat, hanem még a beszerzésük iránt sem intézkedett, olyan erős volt benne az Indítványozó „bűnösségét” magában foglaló előítélet.

Összefoglalva a jelen fejezetben előadottakat, az Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Közigazgatási Bíróság megsértette az Indítványozónak az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes eljáráshoz való alapjogát. Az eljáró bíróság ugyanis azáltal, hogy indokolatlanul nem vette figyelembe a releváns bizonyítékokat és az Indítványozó által felhozott érveket, továbbá szinte szó szerint idézve teljes egészében átvette a Gazdasági Versenyhivatal által felállított, az Indítványozóval szembeni negatív előítéletet és a jogsértés nyilvánvaló elkövetésének prekoncepcióját, megsértette a bíróság előtti egyenlőség elvét, az indokolási kötelezettséget, a bíróság pártatlanságának követelményét, az Indítványozó ártatlanság vélelméhez fűződő alapjogát és az ehhez kapcsolódó in dubio pro reo elvét.

A Fővárosi Közigazgatási Bíróságnak **az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértése érdemben kihat a Végzésre**, ezért az alkotmányossági panasz e körben megalapozott.

3.7 Az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságának megsértése

- Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdése
- Egyezmény 10. cikk 1. bekezdés
- Egységokmány 19. cikk 1. bekezdés

3.7.1 Az alaptörvényi és nemzetközi szerződési rendelkezések

3.7.1.1 Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „*Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.*”

A IX. cikk (2) bekezdése szerint „*Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.*”

3.7.1.2 Az Egyezmény 10. cikk 1. bekezdése szerint „*Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás*

szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. Ez a Cikk nem akadályozza, hogy az államok a rádió-, televízió- vagy mozgókép vállalatok működését engedélyezéshez kössék.”

- 3.7.1.3 Az Egységokmány **19. cikk 1. bekezdése** kimondja, hogy *„Mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra; ez a jog magában foglalja mindenfajta adat és gondolat határokon való tekintet nélküli - szóban, írásban, nyomtatásban, művészi formában vagy bármilyen más tetszése szerinti módon történő - keresésének, megismerésének és terjesztésének a szabadságát is.”*

3.8 Az Alkotmánybíróság gyakorlata

- 3.8.1 **13/2014. (IV. 18.) AB határozat** az Alaptörvény IX. cikkének értelmezése körében az alábbiakat mondta ki.

„[23] 2. A demokratikus jogállamokban a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van: nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is. A demokratikus kormányzás és a politikai közélet ugyanis feltételezi a különféle vélemények akadálymentes közlésének, közölhetőségének és ütköztetésének szabadságát. A szólás-, és sajtószabadság pedig a polgárok önkormányzását és a demokratikus párbeszédben való részvételét elősegítve garantálja a demokratikus közélet fejlődését. Az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően az Alkotmánybíróság gazdag gyakorlat kimunkálásán keresztül alakította a véleményszabadság alapjogának jelentését, tartalmát és határait. Ennek során meghatározta a véleményszabadságnak a politikai közösség demokratikus működésében játszott alkotmányos szerepét is. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy a szólás-, és sajtószabadság korábban kibontott alkotmányjogi összefüggései az Alaptörvény hatályba lépését követően is megőrzik érvényességüket [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [20]–[24]]

[24] 2.1. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a véleménynyilvánítási szabadság többféle szabadságjog, az ún. kommunikációs jogok „anyajoga”. E szabadságjog nyújt megalapozott részvételi lehetőséget a társadalmi és politikai folyamatokban a véleménynyilvánítás, illetve a közügyekről szóló információtovábbítás, a tájékozódás és a véleményalkotás szabadságán keresztül. Nem bizonyos gondolatok, vélemények, eszmék vagy értékek, hanem maga a véleménynyilvánítás lehetősége élvezi az alkotmányos védelmet. Így a véleménynyilvánítás fórumának szabadsága maga hordozza az alkotmányos értéket. A véleménynyilvánítási szabadság alapjoga ennek megfelelően nem tagadható meg azért, mert az elhangzottak mások érdekét, világfelfogását, szemléletét vagy érzékenységét sértik. A véleményszabadság és a vélemények kifejtésének szabad lehetősége éppen ezért a sokszínű és demokratikus közvélemény, illetve politikai akaratképzés elsődleges garanciája.”

- 3.8.2 **A 19/2014. (V. 30.) AB határozat** a következőket mondta ki:

„{53}A véleménynyilvánítás joga általános kommunikációs alapjog, amelyhez több speciális tényállás kapcsolódik. Általánosságban minden, meghatározatlan számú embernek szánt, elvileg mindenki számára hozzáférhető kommunikáció – a közlés és tartalma – szabadságát védi. Az általános alapjog mellett az Alaptörvény és az alkotmányos hagyomány – a véleménynyilvánítás formája, a közlés feltételei, eszközei szerint – több különös tényállást is ismer. Ezek egyike a sajtószabadság [Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdés], amely az információk és a vélemények terjesztésének szabadságát jelenti.

[54] A sajtószabadság alapjogi tényállása a vélemények, információk terjesztésének szabadságát részesíti alkotmányos védelemben; nem a vélemény tartalmát védi, hanem a vélemény eljuttatását a nyilvánossághoz. A sajtószabadság különleges jelentősége abban áll, hogy a vélemények kinyilvánításának – nyilvánosság elé tárásának – legfontosabb eszköze a sajtó, amely hagyományosan a politikai szabadság palládiuma. **Sajtó tehát a vélemény, az információ, minden a véleményszabadság védelme alatt álló közlést továbbító, másokhoz, meghatározatlan számú lehetséges befogadóhoz, elvben bárkihez, azaz a nyilvánossághoz eljuttató eszköz.....** Időközben új eszközök jelentek meg, mint a film, a rádió, a televízió, legutóbb az internet. Az internet egyik sajátossága, hogy a nyomtatott sajtó szerepét sokban átveszi, vagy legalábbis vele párhuzamosan működik.

[55] A sajtószabadság mint alapjog védelmi köre az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint védett vélemény terjesztésére, a nyilvánossághoz eljuttatására terjed ki. **A sajtószabadság védelmi köre független a vélemény tartalmától; nem is a vélemény tartalmát védi, hanem a vélemények közlésének folyamatát és eszközeit. Ezért sajtónak tekintendő minden eszköz (közeg, médium), amely ezt szolgálja. Ilyen lehet kétségtelenül az internetes portál is.**

[57] 3. Az Alkotmánybíróság a 165/2011. (XII. 20.) AB határozatában összefoglalta a vélemény- és sajtószabadságra vonatkozó korábbi gyakorlatát, és kimondta, hogy „e szabadságok a plurális, demokratikus társadalom alapvető értékei. A véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, azoknak a kommunikációs alapjogoknak az »anyajoga«, amelyek az egyén megalapozott részvételét biztosítják a társadalmi és politikai folyamatokban. Az eszmék, nézetek szabad kifejtése a demokratikus társadalom létezésének alapfeltétele [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; a továbbiakban: Abh.1.]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata kezdettől fogva hangsúlyozza, hogy »[a]z egyéni véleménynyilvánítási szabadság szubjektív joga mellett az Alkotmány 61. §-ából következik a demokratikus közvélemény kialakulása feltételeinek és működése fenntartásának biztosítására irányuló állami kötelezettség.«

...
Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságához kapcsolódóan, a demokratikus közvélemény kialakítása és fenntartása szempontjából tehát kezdettől fogva kitüntetett fontosságúnak tekintette a sajtó társadalmi jelentőségét. »A sajtó nemcsak a szabad véleménynyilvánítás eszköze, hanem a tájékoztatás is, azaz alapvető szerepe van a véleményalkotás feltételét képező tájékozódásban.»

3.9 A Végzés véleménynyilvánítási szabadsághoz és a sajtószabadsághoz fűződő alapjog sértő jellegének alátámasztása

- 3.9.1 A fent leírt alaptörvényi és nemzetközi szerződési rendelkezések, továbbá az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján megállapítható, hogy az Indítványozót megilleti a szabad véleménynyilvánítás joga, illetve tekintettel arra, hogy az Indítványozó hírportálja a nyilvános és meghatározatlan számú embernek szánt, elvileg mindenki számára hozzáférhető közlemény, így sajtónak minősül (19/2014. (V. 30.) AB határozat {54}), megilleti a sajtószabadság joga is.
- 3.9.2 Az Indítványozó álláspontja szerint a hírportálján közzétett, kizárólag objektív tényeket és információkat, továbbá az Indítványozó bizalmas adatait és az Indítványozó nyilvánosan elérhető céljait és elveit tartalmazó Tájékoztatása, amely segítséget nyújt a feltett kérdések értelmezése körében, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint **védett véleményterjesztésnek**, valamint a tájékoztatás nyújtása és a közlés módjára tekintettel IX. cikk (2) bekezdése szerint **a sajtószabadság védelmében részesül**.

Az Indítványozó mind a versenyhivatali eljárásban, mind pedig a Fővárosi Közigazgatási Bíróság előtt részletesen, pontról pontra kifejtette, hogy **a Tájékoztatás miért nem irányult a versenyfelügyeleti eljárásban feltárandó tényállás megíúsítására**, valamint a Tájékoztatás közzététele miatt esik a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alá, ám ezekkel az érvekkel sem a Gazdasági Versenyhivatal, sem pedig az eljáró bíróság nem foglalkozott.

- 3.9.3 A nemzetközi és a magyar alkotmánybírósi joggyakorlat tükrében az Indítványozó hangsúlyozni kívánja, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága jegyében megillette, hogy a webportálján keresztül **nyilvánosan közzétegye a versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatos véleményét és megoszthatta az Adatszolgáltatásban foglalt kérdésekre vonatkozó információt és bizalmas adatait.**

Amennyiben a Gazdasági Versenyhivatal és a Fővárosi Közigazgatási Bíróság valóban megvizsgálta volna a Tájékoztatásban foglaltak valóságát és természetét, úgy nyilvánvalóvá vált volna számukra, hogy az Adatszolgáltatásra vonatkozó része kizárólag tényyszerű adatokat és információkat tartalmazott, amelyek valóságát megfelelően igazolni lehet. A Tájékoztatás másik része az Indítványozó Gazdasági Versenyhivatalhoz benyújtott beadványa volt, amely az információkon és tényeken túlmenően az Indítványozó jogi álláspontját, véleményét tartalmazta.

- 3.9.4 A sajtószabadság elvének megvalósulása keretében az Indítványozónak továbbá jogában állt a birtokában lévő információkat a hírportálján keresztül a nyilvánossággal megosztani, hiszen a szakma képviselőit megillette a jog, hogy az őket is közvetlenül érintő ügygel kapcsolatban rendelkezzen minden szükséges információval és megfelelően kialakítsák a véleményüket a kérdést illetően.
- 3.9.5 Az Indítványozó álláspontja szerint véleménye kinyilvánítása és a birtokában lévő információk közzétételéhez való jogának korlátozási lehetősége nem állt fenn, ezért az eljáró bíróság alaptörvény-ellenesen döntött akkor, amikor az Indítványozóval szemben a véleménynyilvánítási és sajtószabadságának gyakorlása miatt kiszabott szankciót helybenhagyta.

- 3.9.5.1 Az Alaptörvény IX. cikk a véleménynyilvánítás korlátozására vonatkozóan az alábbiakat mondja ki.

(4) „A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

(5) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek - törvényben meghatározottak szerint - jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni.”

- 3.9.5.2 Az Egyezmény 10. Cikk 2. bekezdése a véleménynyilvánítás korlátozása körében kimondja, hogy „E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

- 3.9.5.3 Az **Egységokmány 19. cikk 3. bekezdése** szerint „Az e cikk 2. bekezdésében meghatározott jogok gyakorlása különleges kötelességekkel és felelősséggel jár. Ennélfogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek
- a) mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartása, illetőleg
 - b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közérkölcös védelme érdekében szükségesek.”

- 3.9.6 Magyarország **Alaptörvényének I. cikk (3) bekezdése** szerint „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

A 19/2014. (V. 30.) AB határozat az alapjog korlátozás körében az alábbiakat fejtette ki:

„Az alapjog-korlátozás alkotmányosságának a feltételeit általában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát alaptörvényi szintre emelve – tartalmazza. Eszerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán kimondta: „[a]z állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.” {30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171., legutóbb: 11/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [35]–[39]}”

- 3.9.7 Az alaptörvényi és nemzetközi jogi szabályozás, valamint az alkotmánybíróság joggyakorlata alapján megállapítható, hogy az Indítványozónak a versenyfelügyeleti joggal kapcsolatos **véleménynyilvánítási és sajtószabadsághoz fűződő alapjogának korlátozása alaptörvénybe ütköző módon történt**, mivel nem volt sem olyan alkotmányos érték, sem másnak olyan alapjoga, amely a korlátozás szükségességét indokolta volna.

A Fővárosi Közigazgatási Bíróság és a Gazdasági Versenyhivatal nem indokolta meg kellően alátámasztva azt, hogy az Indítványozó a véleményének és információinak közzétételében milyen alkotmányos érték, vagy más alapjoga miatt lett volna korlátozva. Az eljáró bíróság és a hatóság mindvégig egyetlenegy ponton sem próbálta az Indítványozó nyilvános és meghatározatlan számú embernek szánt, mindenki számára hozzáférhető Tájékoztatásában foglaltak igazságát, valóságát megcáfolni, vagy megdönteni.

Az Indítványozó e körben hangsúlyozni kívánja, hogy **az eljáró bíróság és a hatóság álláspontja szerint önmagában már a Tájékoztatás közzétételével jogsértést követett el**, amely nyilvánvalóan alaptörvény-ellenes megállapítás és súlyosan sérti az Indítványozó vélemény-nyilvánítási és sajtószabadságának alapjogát.

Az Indítványozó hozzáteszi, hogy vélhetően semmilyen jogkövetkezménnyel nem járt volna az, ha az érintett képzőszervek, vagy a szakma egyéb képviselői számára egyenként nyújtott volna felvilágosítást, illetve adta volna meg az információkat, amelyből világosan látszik, hogy kizárólag az adatok közlésének és a véleménynyilvánításnak a módja az, amely az eljáró bíróság szerint jogsértőnek bizonyult. E körben az Indítványozó utal az 19/2014. (V. 30.) AB határozatban foglaltakra, miszerint „*A sajtószabadság védelmi köre független a vélemény tartalmától; nem is a vélemény tartalmát védi, hanem a vélemények közlésének folyamatát és eszközeit. Ezért sajtónak tekintendő minden eszköz (közeg, médium), amely ezt szolgálja. Ilyen lehet kétségtelenül az internetes portál is.*”

- 3.9.8 Az Indítványozó rá kíván mutatni továbbá arra, hogy a gépjárművezető szakma képviselőinek a versenyhivatali ügyben - **amely ebben a kontextusban közügynek minősül** - történő tájékoztatása és az információk közzététele nemcsak az Indítványozó számára jelentett jogosultságot, hanem **a szakemberek számára az informáltsághoz és az információk megszerzéséhez fűződő jogát is**, amely a demokrácia működéséhez alapvetően szükséges.

A sajtónak, illetve adott esetben az érdekvédelmi szervezetnek ezért joga van ahhoz, hogy a közügyet érintő kérdésben megfelelően tájékoztassa az embereket, akik a tájékoztatás birtokában alakíthatják ki saját véleményüket.

Az Adatszolgáltatással érintett képzőszervek szabadon válaszolhattak a Gazdasági Versenyhivatal kérdéseire, azonban joguk volt ahhoz, hogy az egyébként megtevesztően feltett és félreérthető kérdések körében megfelelő adattal és információval rendelkezessenek és ennek ismeretében szabadon alakíthassák ki véleményüket az ügygel kapcsolatban.

A fentiekre figyelemmel téves az eljáró bíróság azon megjegyzése, miszerint „Amennyiben a kérelmezőnek a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozóan véleménye volt, úgy azt közzétehetette nyilvánosan, de csak annyiban, amennyiben az nem befolyásolja harmadik személyeknek a kérelmezett által előterjesztett adatszolgáltatásra vonatkozó véleményalkotását.”

Abban az esetben ugyanis, amennyiben Gazdasági Versenyhivatal az egyébként objektív tényeken alapuló tényállást 15 képzőszerv véleményére kívánja alapítani, úgy az Indítványozó nem korlátozható abban, hogy ezen vélemények megszületése érdekében saját álláspontját is kifejtthesse. Ha pedig a versenyfelügyeleti eljárásban megállapítandó tényállás valóban objektív tényeken fog alapulni, úgy a Tájékoztatás tartalma semmiben sem akadályozza a valós tényállás megállapítását, mivel az kizárólag valós, igazolható, objektív információkat és adatokat (az Indítványozó saját adatai, jogszabályi rendelkezések, statisztikai adatok) tartalmaz.

Összefoglalva a fent leírtakat, a Fővárosi Közigazgatási Bíróság Végzése tehát sérti az Indítványozónak a véleménynyilvánítás szabadságjogát és a sajtószabadsághoz fűződő alapjogát, mivel alaptörvény-ellenesen szankciót alkalmaz az alapjogok jogszerű gyakorlására figyelemmel.

3.10 Az egyesülési jog, illetve az érdekvédelmi tevékenység szabad gyakorlásához fűződő alapjog megsértése

3.10.1 Az Alaptörvény rendelkezése

Az Alaptörvény VIII. cikkének (5) bekezdése kimondja, hogy „Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.”

Az Alaptörvény a VIII. cikkben (egy rendelkezésben, egymás után) szabályozza a gyülekezés, a szervezetek létrehozásának, ahhoz való csatlakozásnak, a pártalapításnak, illetve a szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek alapításának és tevékenységének szabadságát, mivel ezen jogok szorosan összefüggenek egymással és mindegyik kollektív módon gyakorolható.

3.11 Az Alkotmánybíróság gyakorlata és álláspontja

Az Alaptörvény VIII. cikkének a korábbi alkotmányos szabályozással való összefüggését és tartalmát illetően a **20/2014. (VII. 3.) AB határozat** az alábbiakat fogalmazta meg:

„[140] Az egyesülési jog tartalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában az jelenti, hogy mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, illetőleg közösségeket hozzon létre, vagy azok tevékenységében részt vegyen. Az érintett személytől függ, hogy milyen szervezet, közösség megalakításában, illetőleg tevékenységében vesz részt [1/2002. (I. 11.) AB határozat, ABH 2002, 33, 38.]. Az alapjogok nem feltétlenül csak természetes személyeket illetnek meg, egyes jogok sérelmére hivatkozhatnak jogi személyek is [lásd pl. 38/2006. (IX. 20.) AB határozat, ABH 2006, 489, 493.], az egyesülési jog is olyan alapjog, amely gyakorlásából nincsenek kizárva a jogi személyek [489/B/2006. AB határozat, 2392, 2396.]. „Cselekvési autonómiával a társadalmi szervezetek és a gazdasági társaságok is rendelkeznek. Döntéseiket alapszabályuk, alapító okiratuk, vagy a létrehozásukról, alapításukról készített társasági szerződésben foglalt célkitűzéseik alapján gazdaságossági vagy más, pl. közérdekű rendeltetésük figyelembevételével kell megalkotniuk. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint e szervezetek cselekvési autonómiája is védelmet élvez. Ez a védelem nem azonos a természetes személyek alkotmányos jogait megillető védelemmel. Míg az emberi méltósághoz való jog abszolút jellegű, feltétlen és elidegeníthetetlen jogként illeti meg az embert, az egyesület vagy a gazdasági társaság autonómiája az adott szervezet céljához, rendeltetéséhez kötött. Mivel az Alkotmány alapvető jogként ismeri el az egyesülési jogot, a vállalkozás, így a gazdálkodó szervezetek alapításának és a gazdasági, társadalmi érdekek védelmére irányuló szervezetek alakításának szabadságát, ezért az államnak az e jogok gyakorlására létrehozott szervezetek önállóságát is tiszteletben kell tartania.” [24/1996. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1996, 107, 111–112.] Ezt a felfogást tükrözi az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése, mely szerint: „A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”

3.12 A Végzésnek az érdekképviselői tevékenység szabad gyakorlásához fűződő alapjogot sértő jellege

3.12.1 Az Indítványozó az Alaptörvény VIII. cikkének (5) bekezdésében biztosított alapjogának értelmében a hazai közlekedési szakember- és járművezető-képzés színvonalának emelésének valamint a szakoktatói és vizsgabiztosi hivatás társadalmi megbecsülésének növelésének érdekében létrejött érdekvédelmi szervezet. Az

Indítványozót a Magyar Országgyűlés Hivatala TE-5648 nyilvántartási számon vette nyilvántartásba az országos érdekképviseleti és civil szervezetek jegyzékébe.

Az Indítványozó megalakulása óta érdekvédelmi szervezatként ellátja a járművezető-képzéssel és vizsgáztatással foglalkozó szakemberek országos érdekképviselését. E körben kiáll a szakemberek tisztességes, magas szakmai színvonalú és kiszámítható hivatáshoz való jogának érvényesítése érdekében. Az érdekvédelmi tevékenység keretében szükség szerint szakmai és jogi tanácsadást nyújt a hazai gépjárművezető-képzéssel foglalkozó Szakemberek számára.

- 3.12.2 Az Indítványozó tehát a több éve kialakult **érdekképviseleti tevékenysége keretében információkat és tájékoztatást nyújtott**, valamint kifejtette véleményét a szakma képviselőinek az ellene, valamint más képzőszerv ellen folyamatban lévő versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatban, amely eljárás kimenetele mindenképpen ki fog hatni a gépjárművezető szakma szabályozására és illetéknéppen a szakoktatók és képzőszervek jogaira és érdekeire.

Az Indítványozó álláspontja szerint **az érdekképviseleti tevékenységének ezen megnyilvánulása az alapjogának jogszerű gyakorlása volt**, amelynek korlátozására alkotmányos indok nem állt fenn.

- 3.12.3 A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Közigazgatási Bíróság Végzése, valamint a versenyfelügyeleti döntések az Alaptörvénybe ütközően korlátozták az Indítványozónak az érdekképviseleti jog szabad gyakorlásához fűződő jogát, mivel az érdekképviseleti tevékenység kifejtését jogtalannak ítélték meg és emiatt szankcióval sújtották az Indítványozót.

Sérti továbbá az érdekképviseleti tevékenység szabad gyakorlásához fűződő alapjogát az Indítványozónak a Fővárosi Közigazgatási Bíróság azon eljárása is, miszerint az Indítványozó magatartásának megítélésekor súlyosbító körülményként vette figyelembe az Indítványozó érdekképviseleti szervezeti jellegét.

* * *

Összefoglalva a fentieket, a jelen alkotmányjogi panasszal támadott Végzés súlyosan megsértette az Indítványozónak az Alaptörvényben biztosított több alapjogát is, így az Indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát, a véleménynyilvánítási szabadságát, a sajtószabadsághoz fűződő alapjogát, továbbá az egyesülési joghoz, illetve az ahhoz fűződő érdekképviseleti tevékenység szabad gyakorlásához fűződő alapjogát, amely jogsértések a bírói döntést érdemben befolyásolták.

Az Indítványozó hangsúlyozni kívánja, hogy a Fővárosi Közigazgatási Bíróság Végzése által jóváhagyott versenyfelügyeleti eljárási bírság alaptörvény-ellenessége a szankció alkalmazása, valamint a további jogorvoslat kizártsága, és így az alkotmányossági kontroll hiánya okán olyan **alapvető alkotmányossági kérdést vet fel**, amely alátámasztja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát és annak érdemi vizsgálatát.

A fentiekre figyelemmel az Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. § (2) bekezdésének d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján állapítsa meg a Végzés Alaptörvénybe ütközését és semmisítse azt meg az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján.

Az Indítványozó kéri továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Végzés megsemmisítésével egyidejűleg a Gazdasági Versenyhivatal által meghozott Elsőfokú Versenyhivatali Végzést, valamint a Másodfokú Versenyhivatali Végzést az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerint semmisítse meg.

Az Indítványozó álláspontja szerint – tiszteletben tartva az Alkotmánybíróság normakontrollal és az Emberi Jogok Európai Bíróságával kapcsolatos megállapításait – egy nemzeti érdekképviselőnek elsősorban a magyar jogrendszerben kell megtalálnia alkotmányos jogainak érvényesíthetőségét, és lehetőség szerint el kell kerülnie, hogy hazánkat ismételten Európa szegyenpadjára ültessék. Az Indítványozó bízik abban, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság normakontroll által biztosított lehetősége, így a jelen alkotmányjogi panasz is elegendő lesz arra, hogy kiküszöbölje a kifogásolt bírói Végzés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvénynek a fent részletezett rendelkezései megsértése miatt.

Végül az Indítványozó hangsúlyozni kívánja, hogy megalakulásától kezdve célul tűzte ki, hogy azoknak a szakoktatóknak az érdekeit képviselje, akik tisztességesen és jogszerűen kívánják végezni tevékenységüket, és elutasítják a tisztességtelen piaci magatartást folytató autósiskolák és az őket támogató érdekképviselők tevékenységét. Az Indítványozó örömmel fogadta, hogy a 2010-ben megalakuló polgári kormány jogszabály-módosításokkal elkezdte felszámolni a hosszabb ideje fennálló és a közlekedés biztonságát súlyosan veszélyeztető gyakorlatot.

Minderre tekintettel az Indítványozó őszintén reméli, hogy Magyarország jogalkalmazó szervei átlátva a helyzetet nem a tisztességes gazdasági versenyért és a fogyasztók érdekeiért harcoló érdekképviselői szervezetek és képzőszerveket fogják a továbbiakban is górcső alá venni és rajtuk fogást találni, hanem elősegítik a ténylegesen tisztességtelen üzletpolitikát folytató és a fogyasztókat tömegesen megkárosító szervezetek, illetve személyek elleni fellépést.

Budapest, 2015. január 23.

Tisztelettel:

Szakoktatók Országos Érdekképviselői Egyesülete
Indítványozó
Jogi képviselő:

Dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda

MELLÉKLETEK:

1. számú Melléklet: Ügyvédi Meghatalmazás
2. számú Melléklet: Az Indítványozó hozzájáruló nyilatkozata az adatainak nyilvános közzététele és indítványa nyilvánosságra hozatala tárgyában
3. számú Melléklet: Az Indítványozó honlapján közzétett Tájékoztató
4. számú Melléklet: A Gazdasági Versenyhivatal vizsgálóinak Vj/97-51/2013. számú végzése (Elsőfokú Versenyhivatali Végzés)
5. számú Melléklet: Az Indítványozó fellebbezése az Elsőfokú Versenyhivatali Végzés ellen
6. számú Melléklet: A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa által Vj/97-85/2013. számon meghozott másodfokú végzése (Másodfokú Versenyhivatali Végzés)
7. számú Melléklet: Az Indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelme a Másodfokú Versenyhivatali Végzés ellen
8. számú Melléklet: Az Indítványozó észrevételeit tartalmazó bírósági beadvány
9. számú Melléklet: A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 38.Kpk.46.218/2014/5. végzése